

Informácia o dodržiavaní Deklarácie o prejave dobrej vôle vo veci udržania cenovej stability základných druhov potravin a zmiernení dopadov aktuálnej cenovej krízy na spotrebiteľskú verejnosť.

Ing. Pavol Paracka
odbor obchodu

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Obsah

- ✓ *Situácia v roku 2021 a 2022*
- ✓ *Deklarácia o prejave dobrej vôle vo veci udržania cenovej stability potravín*
- ✓ *Protiinflačná garancia*
- ✓ *Opatrenia na zmiernenie zmiernení dopadov aktuálnej cenovej krízy na spotrebiteľskú verejnosť na Slovensku a v iných krajinách*

Situácia v roku 2021 a 2022

Externé vplyvy na infláciu v roku 2021 a 2022:

- ▶ Rast cien energií, hlavne elektrickej energie (2. polrok 2021)
- ▶ Vojnový konflikt na Ukrajine (24.02.2022)

Reakcia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR („MPRV SR“):

- ▶ Monitorovanie a analýza vývoja inflácie
- ▶ Komunikácia s obchodnými reťazcami
- ▶ Podpis Deklarácia o prejave dobrej vôle vo veci udržania cenovej stability potravín uzatvorenej medzi MPRV SR, Slovenskou alianciou moderného obchodu („SAMO“) a Zväzom obchodu SR („ZO SR“) dňa 11.03.2022

Deklarácia o prejave dobrej vôle vo veci udržania cenovej stability potravín

Príčiny vysokých cien potravín by sme mohli nájsť v miernejšom raste cien ku koncu roka 2021 a vyššom raste cien ku koncu roka 2022, ktoré boli spôsobené hlavne:

- ▶ neistotou a volatilitou burzových cien potravín v EÚ
- ▶ pokračujúcim vojnovým konfliktom na Ukrajine (od 24.02.2022)
- ▶ poklesom exportu olejní z Ukrajiny
- ▶ klimatickými zmenami
- ▶ neistotou na strane odberateľov energií z dôvodu pohybu burzových cien a zastropovania cien energií
- ▶ neklesajúcimi cenami vstupov pre chovateľov (krmivá, hnojivá, obaly a ďalšie vstupy)
- ▶ vtácou chrípkou (Francúzsko, Veľká Británia, Nemecko, Maďarsko a Česko, kde bolo potrebné utrátiť celé chovy kureniec)
- ▶ príplatkami za prácu cez víkend, v noci a vo sviatok

Deklarácia o prejave dobrej vôle vo veci udržania cenovej stability potravín

Deklarácia o prejave dobrej vôle vo veci udržania cenovej stability potravín, bola uzatvorená dňa 11.03.2022 medzi:

- ▶ Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- ▶ Slovenskou alianciou moderného obchodu („SAMO“)
- ▶ Zväzom obchodu SR („ZO SR“)

Deklarácia o prejave dobrej vôle vo veci udržania cenovej stability potravín

Ciel' Deklarácie:

- ▶ Obchodníci prehlasujú, že majú záujem podieľať sa na cenovej stabilite základných druhov potravín a zmiernení dopadov aktuálnej cenovej krízy na spotrebiteľskú verejnosť
- ▶ V rámci svojej obchodnej činnosti budú férovo, citlivo a individuálne pristupovať k cenotvorbe základných druhov potravín, budú udržiavať trend vývoja spotrebiteľských cien a marží základných druhov potravín, vždy v súlade s platnou legislatívou a predpismi o ochrane hospodárskej súťaže

MPRV SR analyzuje na mesačnej báze z cenového prieskum spotrebiteľských cien (ceny v obchodných reťazcoch, teda konečné ceny pre spotrebiteľov) a odbytových cien v SR (ako napríklad: ceny mäsiarov, pekárov, mliekarov,...) vývoj cien pre 13 základných potravinových výrobkov, ktoré majú vysokú váhu v spotrebnom koši.

Deklarácia o prejave dobrej vôle vo veci udržania cenovej stability potravín

Zoznam 13 základných potravinárskych výrobkov v Deklarácii:

- ▶ dusená šunka bravčová,
- ▶ kurča pitvané,
- ▶ bravčové párky,
- ▶ rožok obyčajný biely,
- ▶ ovocný jogurt,
- ▶ chlieb (pšenično - ražný),
- ▶ čerstvé maslo,
- ▶ kuracie prsia, rezne
- ▶ syr eidam tehla, 45% t.s.,
- ▶ slepačie vajcia veľkosť M (kietkový chov),
- ▶ bravčové karé,
- ▶ mlieko trvanlivé polotučné,
- ▶ pšeničná múka polohrubá výber

Deklarácia o prejave dobrej vôle vo veci udržania cenovej stability potravín

Vyhodnotenie Deklarácie - výročie podpisu:

Výsledky a analýzy potvrdzujú, že podpísaná Deklarácia má:

- ▶ vplyv na udržiavanie marží základných druhov potravín a ich rapídne nezvyšovanie
- ▶ je skutočne funkčná a plní svoj účel
- ▶ nemá negatívny dopad na štátny rozpočet alebo obmedzenie ponuky potravín
- ▶ obchodné siete až na malé výnimky u niektorých druhoch potravín, vynakladajú maximálne možné úsilie, aby dodržiavali Deklaráciu s MPRV SR ohľadne cenovej stability a nezvyšovali si marže

Deklaráciu môžeme vyhodnotiť ako účinný nástroj pri dodržiavaní cenovej stability pri 13 základných druhoch potravín a Deklarácia bude platiť aj v budúcnosti a MPRV SR ju bude aj naďalej vyhodnocovať.

Protiinflačná garancia

- ▶ Pri výročí Deklarácie obchodníci prišli s iniciatívou na stabilizácii cien potravín
- ▶ Každý reťazec si na dobrovoľnej báze sám určí 30 - 100 druhov potravín, pri ktorých budú garantovať rovnakú cenu v období troch mesiacov
- ▶ Platnosť tejto iniciatívy obchodníkov a reťazcov je od 20.03.2023 a dostala názov „Protiinflačná garancia“
- ▶ MPRV SR víta a podporuje iniciatívu, ktorá vychádza zo strany obchodníkov a reťazcov
- ▶ Cieľ:
 - ▶ stabilizovať ceny potravín
 - ▶ znížiť dopady na spotrebiteľa

Zoznam obchodníkov a reťazcov zapojených do „Protiinflačnej garancie“:

- Billa
- CBA
- Coop Jednota
- Kaufland
- Labaš
- Lidl
- Terno
- Tesco

Opatrenia na zmiernenie zmiernení dopadov aktuálnej cenovej krízy na spotrebiteľskú verejnosť na Slovensku a v iných krajinách

Finančná podpora:

- ▶ Nastavenie poľnohospodárskej politiky - podpora trhovej sily prvovýrobcov (sektorové intervencie, vertikálna spolupráca, horizontálna spolupráca)
- ▶ Modernizácia poľnohospodárstva a potravinárstva - investičná pomoc a podpora (investičná podpora, finančné nástroje, RePowerEU)
- ▶ Mimoriadna pomoc pre potravinárov v súvislosti s vysokými cenami energií
- ▶ Podpora chovateľom zvierat
- ▶ Zníženie investičného dlhu v potravinárstve
- ▶ Zelená nafta
- ▶ Výzvy cez Pôdohospodársku platobnú agentúru („PPA“)

Opatrenia na zmiernenie zmiernení dopadov aktuálnej cenovej krízy na spotrebiteľskú verejnosť na Slovensku a v iných krajinách

Nefinančná podpora:

- ▶ Doplnenie odvetví potravinárskeho priemyslu do zoznamu podnikov strategického významu (novela zákona č 251/2012 Z z. o Energetike a vyhláška MH SR č. 416/2012 Z. z.)
- ▶ Ochranu trhu pred dovozom obilia a ďalších komodít z Ukrajiny do SR
 - ▶ MPRV SR predkladá do pracovnej skupiny, ktorú zvoláva vláda SR na riešenie dovozu obilia a ďalších komodít z Ukrajiny do SR návrh uznesenia na zákaz dovozu niektorých potravinárskych surovín a produktov z nich (17.04.2023)
 - ▶ Vláda na svojom mimoriadnom rokovaní schválila návrh uznesenia na zákaz dovozu niektorých potravinárskych surovín a produktov z nich (17.04.2023)
 - ▶ Zoznam potravinárskych surovín s návrhom zákazu dovozu:
Obilniny, Cukor, Sušené krmivá, Osivá, Chmeľ, Ľan a konope, Ovocie a zelenina, Spracované ovocné a zeleninové výrobky, Víno, Etylalkohol poľnohospodárskeho pôvodu, Med a včelie produkty

Nadalej platí Usmernenie ŠVPS SR na zákaz spracovania obilnín a olejní a ich uvedenia do potravinového a krmovinového reťazca a taktiež plombovanie všetkých zásielok s potravinárskymi výrobkami z Ukrajiny na našich hraniciach. Rezort navrhuje, aby Slovensko ostalo nadalej otvorené pre tranzit produktov pod podmienkou, že prejdú v zaplombovaných kontajneroch tak, ako sa to deje už od 5. apríla 2023.

Opatrenia na zmiernenie zmiernení dopadov aktuálnej cenovej krízy na spotrebiteľskú verejnosť na Slovensku a v iných krajinách

Skúsenosti z okolitých štátov - protiinflačné opatrenia:

- ▶ **Poľsko:**
 - ▶ Zníženie DPH z 5% na 0% nemalo markantný vplyv na zníženie celkových cien potravín, ale malo výrazný negatívny dopad na štátny rozpočet.
- ▶ **Maďarsko:**
 - ▶ Zastropovanie cien pohonných hmôt od novembra 2021
 - ▶ Zrušenie zastropovania ceny pohonných látok z dôvodu kritického nedostatku palív a stavu zásobovania pohonnými hmotami od 06.12.2022
 - ▶ Zastropovanie cien 6-tich druhov základných potravín od 01.02.2022 a ďalších 2 druhov potravín od 09.11.2022, s predĺžením platnosti zastropovania ich cien do 30.04.2023
 - ▶ Nedostatok týchto tovarov v obchodoch, enormné zvýšenie cien iných druhov potravín, najvyššia medziročná inflácia z krajín EÚ (25,8%) a medziročné zvýšenie cien potravín o 47% (Eurostat, február 2023)

Ďakujem za pozornosť

Ing. Pavol Paracka

odbor obchodu

sekcia potravinárstva a obchodu

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR